

УДК 657

Топоркова О. – ст. гр. БОМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОДУ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI ЗА СТРОКАМИ НЕПОГAШЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гуцайлук Л. О.

Поточна дебіторська заборгованість являє собою фіксовану суму загальної купівельної спроможності грошової одиниці, призначеної та доступної для використання в період до дванадцяти місяців або одного операційного циклу. Від дотримання умов її визнання, достовірності оцінки та своєчасності погашення залежить рівень платоспроможності підприємства.

Якщо сума поточної дебіторської заборгованості відображається на рахунках бухгалтерського обліку розрахунків і не потребує додаткових аналітичних процедур для її визначення, то сума резерву сумнівних боргів може бути отримана тільки після певних розрахунків. Пунктом 8 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» для нарахування резерву сумнівних боргів передбачено такі два методи:

- 1) застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;
- 2) застосування коефіцієнта сумнівності.

Розглянемо детальніше один із способів розрахування коефіцієнту сумнівності – класифікацію дебіторської заборгованості за строками непогашення.

При застосуванні даного методу підприємство за основу бере дані бухгалтерського балансу. Виходячи з досвіду попередніх років воно визначає відсоток непогашеної заборгованості, яка може стати безнадійною, не аналізуючи рахунків, виставлених окремим дебіторам. Згідно із цим методом дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи і послуги класифікують за строками несплати на групи. Коефіцієнт сумнівності підприємство встановлює для кожної з них, виходячи з питомої ваги сумнівних боргів у чистому доході від реалізації на умовах наступної оплати у попередніх звітних періодах. Чим більший строк непогашення дебіторської заборгованості, тим вищим є коефіцієнт сумнівності.

Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутоків суми поточної заборгованості відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи. При цьому важливим є те, щоб загальна сума сумнівного боргу звітного періоду не була меншою від розміру безнадійної заборгованості попереднього звітного періоду.

Коефіцієнт сумнівності залежить від галузі промисловості, загальноекономічної ситуації, ефективності менеджменту. Наприклад, американська компанія «Дженерал моторс» формує резерви в розмірі 3-6% визнаної дебіторської заборгованості, а заклади охорони здоров'я – 15-20%. Українські підприємства створюють його в межах 10% наявної дебіторської заборгованості або обсягу чистої реалізації.

Визначена на основі класифікації дебіторської заборгованості величина резерву сумнівних боргів становить залишок резерву на ту саму дату. Тому, при визначенні його розміру на кінець звітного періоду слід брати до уваги залишок невикористаного резерву на початок року. Особливістю є те, що на інші операційні витрати за цим методом буде віднесено різницю між сумою резерву на кінець та на початок звітного періоду.